

A híg bélsárürítés nyomában

Örök, mindig aktuális téma. Már volt szó a hasmenés okairól az újság előző számaiban, de az áprilisi cikk megjelenése óta, mely a bélsár szabad szemmel is megítélhető elváltozásait taglalta, számos kérdés érkezett hozzám ezzel a témával kapcsolatban. A kérdések jelentős része a híg bélsárürítés indokait kereste. Ez az írás ezt a témakört járja körbe, az okok oldaláról megközelítve.

Leggyakoribb ok, a **bélcsatorna megbetegedése**, azaz az igazi hasmenés. A bél nyálkahártyáját érő károsító hatások a bél mozgásának a fokozódását, és felszívódás csökkenését idézik elő. Ez a káros hatás lehet fertőző ágens, mint pl. coccidiosis, hexamitiasis, férgesség vagy bakteriális fertőzés (salmonellosis) esetében.

Pontatlan gyógyszeradagolás pl. a coccidiumok ellen alkalmazott Baycox oldat túladagolása is vezethet hasmenéshez, vagy pl. a takarmány-kiegészítők helytelen használata, – gondolok itt az olajos takarmány-kiegészítőkre – is kiválthat hasmenést.

Rendszeresen előfordul híg bélsárürítés **stressz** esetében is. Ez az ún. „stresszbélsár”. Sok galambász ezt gyakran félreértelmezi, és betegségre gondol, holott máshol kell keresni a kiváltó okokat. Nézzük ennek az élettani alapjait. A madarakban a bélcsatorna utolsó szakasza a kloáka, ide nyílik a kiválasztó szervrendszer és a szaporodási szervek is. Fontos szerepet tölt be a víz visszaszívásában is. Normál esetben itt sűrűsödik be a bélsár, az ismert állagra. Nyugalmi időszakban kinyílik a kloáka és kipottyann az ürülék. Ha ez a folyamat zavart szenved, mert állandó stressz éri a galambot, gyakori ürítés lesz a következménye, emiatt viszont a víz nem tud visszaszívódni és ez vezet híg bélsárürítéshez.

Melyek ezek a stressz faktorok?

- Külső paraziták, az általuk okozott állandó vakaródzás,
- légzőszervi betegségek miatt kialakuló kínzó tüsszögés, nehezített légzés,
- bármely betegség okozta fájdalom, pl. E. coli erős bélfájdalmasságot okoz,
- egerek, • zaj, állandó világítás a dúcban,
- huzat, hideg dúc, magas páratartalom.

Fontos tehát azt megérteni, ha bélgyulladás lehetőségét biztosan kizártuk, ez a vizes bélsárürítés egy indikátor, azt jelzi nekünk, hogy az ilyen madár, nem nyugodt, nem érzi jól magát, nem komfortos neki a környezete, állandó stresszben él! Erről meg csak a galambász tehet! Nem kezdjük el azonnal gyógyszerekkel bombázni a galambjainkat! Reggel, ha bemegyünk a dúcba, alaposan figyeljük meg a reggeli bélsarat, ha gond van keressük a stressz faktorokat! Szerintem az esetek jelentős részében erről van szó!

Híg bélsárürítésnek tűnhet, amikor a galamb **normál mennyiségű vizeletet választ ki, de ugyanakkor a takarmányfelvétel csökkent.** Mikor tapasztaljuk ezt? Pl. amikor a versenyről hazatér a galamb, hosszabb ideig repül és nem vesz fel táplálékot. Nyilván, ha nem eszik, nem vagy kevesebb bélsár képződik, míg a vizelet kiválasztás folyamatos. Ezért tűnhet vizenyősnek az ürülék.

A negyedik kiváltó ok, amikor **a vizelet kiválasztás fokozott.** Ennek oka lehet:

- Vese megbetegedés során a kiválasztó szerv elveszti élettani vizelet koncentráció képességét, emiatt híg és sok vizelet képződik. A szervezet az elvesztett folyadékot úgy pótolja, hogy fokozza a folyadék felvételt (megnő a vízfogyasztás) kiküszöbölve ezzel a kiszáradást. Ezt tapasztaljuk paramyxovírus fertőzés során.

- Sok vizelet képződik, ha sokat iszik a galamb. Ha olyan anyagot vesz fel, amely szomjúságot okoz. Magas sótartalmú grittek vagy cukor alapú gyógyszerek felvételekor.

- Minden olyan betegség, amely szomjúságot okoz. Ilyen pl. a trichomonosis, vagy a magas lázat okozó kórképek, (lásd coli-vérfertőzés).

A felsoroltakból látszik, hogy **a vizes bélsárürítés diagnosztikája, a kiváltó ok megtalálása nem egyszerű feladat.** A következő rész a bélsár színének elváltozásairól szól majd.

A témával kapcsolatos kérdéseiket és tapasztalataikat a megújult www.galambpatika.hu oldalon várja és eredményes versenyzést kíván:

dr. Berta Krisztián a Magyar Állatorvosi Kamara galambspecialista állatorvosa, galambász